

מבחן מפמ"ר

עברית בחינוך הערבי | כיתה ט | 9 בדצמבר 2025

<input type="text"/>	שם התלמיד/ה
<input type="text"/>	הכיתה
<input type="text"/>	שם בית הספר
<input type="text"/>	שם יישוב בית הספר
<input type="text"/>	מס' התלמיד/ה באלפון

המבחן יתקיים אך ורק ביום שלישי, 9.12.2025, בין השעות 09:00 – 10:30

ציון

100

הוראות המבחן

1. משך המבחן: שעה וחצי.
 2. מבנה המבחן ומפתח הערכה: במבחן זה שלושה חלקים:
 - חלק א – הבנת הנשמע (קליטה) - 20 נקודות
 - חלק ב – הבנת הנקרא וכשירויות לשון תקשורתיות (קליטה) - 60 נקודות
 - חלק ג – הבעה בכתב (הפקה) - 20 נקודות**סה"כ - 100 נקודות**
 3. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
 4. הוראות מיוחדות:
 - (1) יש לענות על כל השאלות בגוף המבחן, לפי ההוראות.
 - (2) הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.
 - (3) אם תתבקשו לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, סמנו ב- X בריבוע הנכון.
- שימו לב: בסוף המבחן מצורף דף טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למבחן.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על-פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

חלק א הבנת הנשמע

(20 נקודות)

قسم "أ" فهم المسموع

استمعوا جيداً إلى القطعتين السماعيتين، ثم
أجيبوا عن جميع الأسئلة الواردة بعد كل
قطعة.
كلّ قطعة ستُسمع مرتين.

לפניכם שני קטעים להאזנה. האזינו היטב
לכל קטע, וענו על כל השאלות שאחריו.
כל קטע יושמע פעמיים.

קטע 1 (10 נקודות)

ענו על השאלות שלפניכם על-פי הקטע ששמעתם, בכל שאלה סמנו ב-X את התשובה הנכונה.

1. איפה תתקיים האסיפה? (3 נקודות)

1. בכיתה

2. באולם הספורט

3. בחצר

4. בספרייה

2. מי ידבר באסיפה? (3 נקודות)

1. מאיה

2. עומר

3. המנהל

4. המורים

3. על מה ידבר המנהל? (4 נקודות)

1. על הטיול השנתי

2. על תוכניות חדשות לשנה הבאה

3. רק על הרחבת חצר בית הספר

4. חוגי ספורט חדשים

קטע 2 (10 נקודות)

ענו על השאלות שלפניכם על-פי הקטע ששמעתם, בכל שאלה סמנו ב- X את התשובה הנכונה.

4. מהו התפקיד של הרובוט בספרייה? (2 נקודות)

1. לשאול שאלות במבחן

2. ללמד שיעורי מתמטיקה

3. לנקות את המדפים

4. לעזור למצוא ספרים

5. מהי התוספת המיוחדת שהרובוט מציע לתלמידים? (2 נקודות)

1. הצעת ספרים נוספים לפי הנושא

2. הכנת שיעורי בית

3. הקראת סיפורים בקול

4. עזרה בהדפסה

6. מה השתנה היום בהשוואה לעבר? (2 נקודות)

1. פעם לא היו ספריות בבית הספר.

2. פעם תלמידים חיפשו ספרים לבד.

3. פעם המורים חילקו ספרים.

4. פעם הרובוטים עשו את הכול.

(שימו לב: המשך השאלות בעמוד הבא.)

7. איך הרובוט עוזר לעובדי הספרייה? (2 נקודות)

- 1. הוא בודק כריכת הספרים.
- 2. הוא מסדר ספרים מהר יותר.
- 3. הוא מתקשר עם התלמידים.
- 4. הוא מכין עטיפות לספרים.

8. איזו מסקנה אפשר להסיק מהשיחה? (2 נקודות)

- 1. הרובוטים ייעלמו בעתיד.
- 2. רובוטים בספריות אינם מועילים.
- 3. טכנולוגיה יכולה להקל על חיי היומיום.
- 4. תלמידים לא אוהבים לקרוא ספרים.

(שימו לב: המשך השאלות בעמוד הבא.)

חלק ב

הבנת הנקרא וכשירות לשון תקשורתיות (קליטה)

קראו את הטקסט הבא וענו על בל
השאלות המופיעות אחריו.

(60 נקודות)

قسم "ب"

فهم المقروء والكفاءات اللغوية التواصلية (استيعاب)

اقرأوا النص الآتي ثم أجيبوا عن جميع
الأسئلة الواردة بعده.

למה חשוב לישון?

פסקה 1 בני אדם מבליים כמעט שליש מחייהם בשינה. גם בעלי חיים ישנים, אך כל מין ישן בצורה שונה: יש שיִשְׁנִים ביום ויש שיִשְׁנִים בלילה. הפילים, למשל, ישנים רק שעתיים-שלוש ביממה, לעומתם עטלפים ישנים כעשרים שעות ביממה. גם חרקים, דגים ודובי קוטב ישנים. מעניין לדעת כי דובי הקוטב ממשיכים לישון גם אחרי שהם מתעוררים מתרדמת החורף הארוכה שלהם.

פסקה 2 השינה היא תהליך טבעי והכרחי. אצל בני אדם היא מתרחשת במחזוריות, כך שבכל מחזור יש ארבעה שלבים: שלב השינה הקלה, שבו הגוף מתחיל להירגע והנשימה מואטת; שלב השינה היציבה, שבו השינה מתעמקת והדופק יורד; לאחר מכן שלב השינה העמוקה שבו הגוף מתחדש ומתרחשים תהליכי תיקון; ובשלב האחרון – שְׁנַת החלום (REM) המוח פעיל מאוד, העיניים נעות במהירות ומופיעים החלומות.

פסקה 3 מדוע בעצם בני אדם ישנים? אין תשובה אחת ברורה, אך יש כמה הסברים. יש חוקרים הטוענים כי השינה מאפשרת למוח להתנקות מרעלים ולחדש את האנרגיה שלו. אחרים חושבים שהשינה מחזקת את מערכת החיסון (جهاز المناعة). בכל מקרה ברור שהשינה קשורה למחזורי האור והחושך: הגוף שלנו בנוי להיות ער ביום ולישון בלילה. השעון הביולוגי בגופנו מְכוּוֹן אותנו לכך.

פסקה 4 מחקרים מראים שאדם מבוגר זקוק בממוצע לשבע שעות שינה בלילה כדי לשמור על בריאות טובה. מחסור בשינה, אפילו של שעה או שתיים בלילה, עלול לגרום במהירות לעייפות, לעצבנות, לירידה בריכוז ולטעויות מסוכנות. אם מחסור כזה נמשך לאורך זמן, הוא עלול לפגוע בבריאות ולגרום למחלות כרוניות (أمراض مُزمنة) כמו סוכרת, מחלות לב, השמנה ובעיות קשב וריכוז.

פסקה 5 למרות שהרבה אנשים יודעים ששינה חשובה, מעטים מצליחים לישון מספיק שעות. אורח החיים המודרני מפריע לשינה: עבודה מלחיצה, בילויים עד שעה מאוחרת וחשיפה למסכים (לשאלות) של מחשב ופלאפון נייד. האור שמגיע מהמסכים בלילה דומה לאור יום, ולכן מקשה על ההירדמות. גם סביבת השינה בבית לא תמיד מתאימה לשינה, לעיתים יש יותר מדי אור ממכשירים אלקטרוניים או רעש מהרחוב.

פסקה 6 בני נוער זקוקים אפילו ליותר שעות שינה – תשע שעות בלילה לפחות. אך רובם ישנים הרבה פחות. יש לכך סיבות רבות: עומס בלימודים, חוגים, מפגשים חברתיים, שימוש ברשתות החברתיות וצפייה במסכים עד מאוחר. הדבר חמור במיוחד, משום שבגיל ההתבגרות המוח מתפתח במהירות וזקוק לשעות שינה רבות. מחסור בשינה בגיל זה עלול להשפיע על הבריאות, על הלימודים וכתוצאה מכך גם על עתיד בני הנוער.

פסקה 7 השינה היא חלק חשוב מהחיים שלנו. היא שומרת על בריאות הגוף, על תפקוד המוח ועל מצב הרוח. בעולם המודרני קשה לשמור על הרגלי שינה בריאים, אך חשוב מאוד להשתדל לישון מספיק שעות בכל לילה – במיוחד בגיל ההתבגרות.

[מעובד על-פי דנה יפה, "למה חשוב לישון מספיק?", מכון דוידסון, אוחד מן האתר: davidson.weizmann.ac.il; ועל-פי ד"ר אבירם, "חשיבות השינה בגיל ההתבגרות", אוחד מן האתר pijamaz.co.il]

ענו על השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

השאלות

9. ציינו שתי חיות המוזכרות בפסקה 1 ואת מספר שעות השינה שלהן. (2 נקודות)

1. חיה 1:

2. חיה 2:

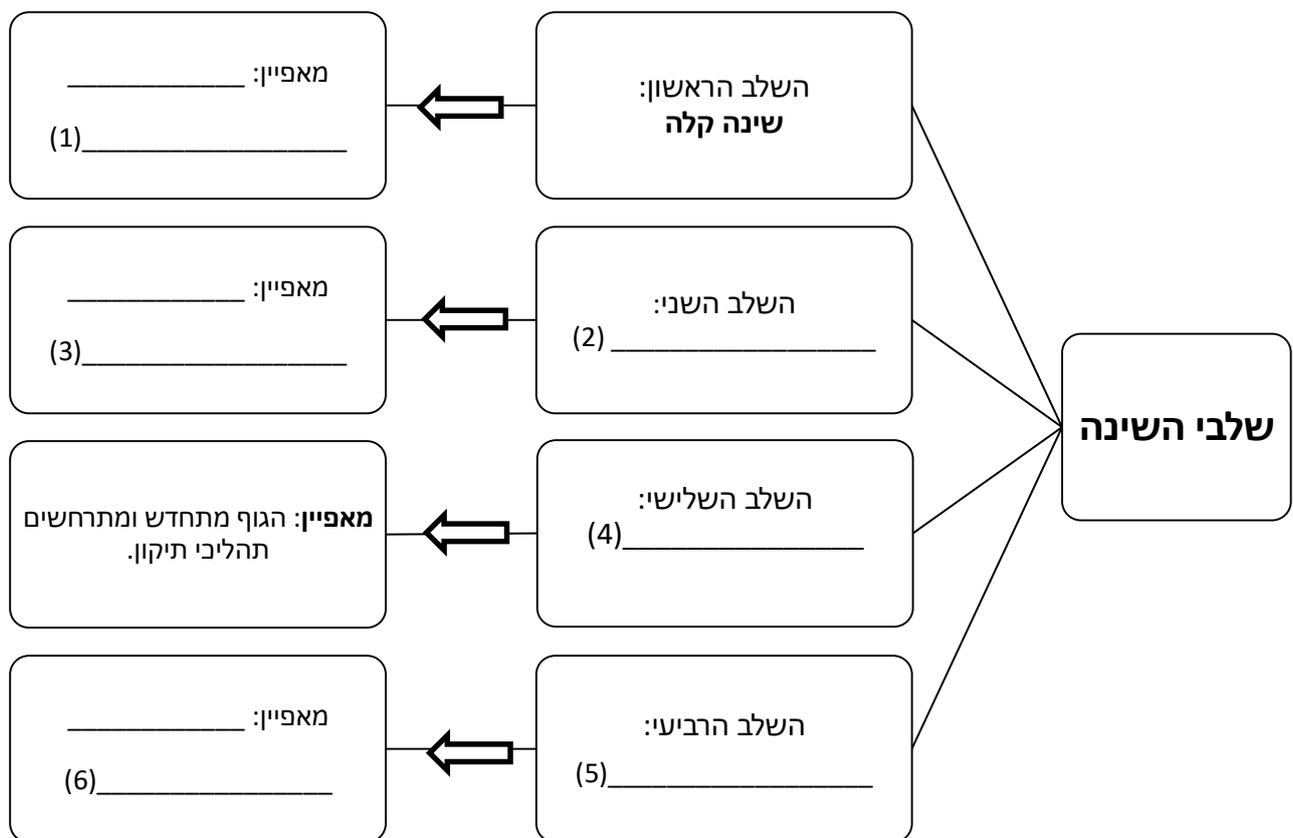
(שימו לב: המשך השאלות בעמוד הבא.)

10. על-פי פסקה 1, מה ההבדל בין שינה של בני אדם לשינה של בעלי חיים אחרים?

סמנו ב-X את התשובה הנכונה. (4 נקודות)

- 1. בניגוד לבני אדם, כל בעלי החיים ישנים רק שעותיים-שלוש ביממה.
- 2. בני אדם ישנים בלילה, בעוד שכל בעלי החיים ישנים רק במהלך היום.
- 3. רק בני אדם ישנים, ובעלי חיים אחרים, כמו דובי קוטב, נכנסים לתרדמת.
- 4. הרגלי השינה של שני המינים שונים, למשל מספר שעות השינה וזמני השינה.

11. על-פי פסקה 2, השלימו את החסר בתרשים הבא: (6 נקודות)



(שימו לב: המשך המבחן בעמוד הבא.)

12. מהו שם הפועל של המילה "מתרחשת" פסקה 2? סמנו ב-X את התשובה הנכונה.

(2 נקודות)

- 1. להתרחש
- 2. התרחש
- 3. מתרחשות
- 4. יתרחשו

13. על-פי פסקה 3 מהו תפקידו של השעון הביולוגי בגוף האדם? (2 נקודות)

- 1. הוא גורם לאדם להתעייף אחרי עבודה קשה בלבד.
- 2. הוא מכוון את הגוף להיות ער ביום ולישון בלילה.
- 3. הוא שולט במערכת הנשימה והדופק.
- 4. הוא מאפשר למוח להתנקות מרעלים.

14. בשורה 2 בפסקה 3 כתוב: (2 נקודות)

"יש חוקרים הטוענים, כי השינה מאפשרת למוח להתנקות מרעלים ולחדש את האנרגיה שלו."

למי/למה הכוונה במילה "שלו"? _____

15. השלימו את החסר על-פי פסקה 4. (3 נקודות)

עייפות, _____, ירידה בריכוז ו _____, הן סימנים המופיעים כתוצאה מ _____ בשינה.

16. על-פי פסקה 4, כיצד יכול מחסור בשינה להשפיע, לטווח הארוך, על בריאות האדם?
(3 נקודות)

17. בפסקה 4 כתוב: "אם מחסור כזה נמשך לאורך זמן, הוא עלול לפגוע בבריאות."
כתבו את שם הפעולה של שם הפועל "לפגוע". (2 נקודות)

18. כתבו מפסקה 4 שם עצם ושם תואר. (2 נקודות)

שם עצם: _____ שם תואר: _____

19. מהו תפקיד הנקודתיים במשפט שלפניכם: (4 נקודות)
"אורח החיים המודרני מפריע לשינה: עבודה מלחיצה, בילויים עד שעה מאוחרת וחשיפה למסכים של מחשב וטלפון". (פסקה 5)

1. להפריד בין שני משפטים שאינם קשורים זה לזה.

2. להדגיש את המילה "שינה".

3. להציג פירוט ודוגמאות לדברים שמפריעים לשינה.

4. לציין שמדובר בציטוט מדברי מישהו אחר.

20. קראו את משפט הפתיחה של פסקה 5 וענו על שני הסעיפים שלפניכם: (2 נקודות)
"למרות שהרבה אנשים יודעים ששינה חשובה, מעטים מצליחים לישון מספיק שעות."

1. מהי מילת הקישור במשפט? _____

2. הקיפו ממחסן המילים את מילת הקישור שיכולה להחליף את מילת הקישור שצינתם בסעיף 1.

מחסן מילים: (אם / הואיל ו- / כדי / אף על פי)

21. על-פי פסקה 5, מהו הקשר בין אור המסכים לבין הקושי להירדם? (2 נקודות) סמנו ב-X את התשובה הנכונה.

1. אור המסכים עוזר לגוף להירגע ולהתכוון לשינה.
2. אור המסכים מחזק את מערכת העצבים ומקצר את זמן ההירדמות.
3. אור המסכים גורם לגוף לחשוב שעדיין יום ומקשה על ההירדמות.
4. אור המסכים מפחית את הרעש מהרחוב ומקל על השינה.

22. על-פי פסקה 6, כְּתִבוּ שלוש סיבות לכך שבני נוער ישנים פחות ממה שהם צריכים. (3 נקודות)

- סיבה 1: _____
- סיבה 2: _____
- סיבה 3: _____

23. בפסקה 7 כתוב: "אך חשוב מאוד להשתדל לישון מספיק שעות בכל לילה – במיוחד בגיל ההתבגרות." סמנו ב-X את המילה שאינה יכולה להחליף את המילה "להשתדל". (2 נקודות)

1. להתאמץ
2. להשקיע
3. לנסות
4. להירדם

24. לפי דעתכם, איזו פסקה בטקסט מדגישה בצורה המשכנעת ביותר את חשיבות השינה? נמקו. (2 נקודות)

25. מה ניתן להסיק מפסקה 7 על הרגלי שינה בעולם המודרני, במיוחד בקרב מתבגרים?
סמנו ב-X את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

1. העולם המודרני מעודד הרגלי שינה בריאים, ולכן אין דאגה מיוחדת לגבי מתבגרים.
2. שינה חשובה פחות בגיל ההתבגרות מאשר בתקופות אחרות בחיים.
3. ייתכן שמתבגרים רבים בעולם המודרני נמצאים בסיכון לפגיעה בבריאותם, בתפקוד המוחי או במצב רוחם, עקב קושי לישון מספיק.
4. הפסקה קובעת כי אי אפשר לשמור על הרגלי שינה בריאים בעולם המודרני.

26. חברו שני המשפטים שלפניכם למשפט אחד בעזרת מילת קישור מתאימה מתוך מחסן המילים. (4 נקודות)
"מחסור בשינה גורם לעייפות."
"הוא עלול לגרום למחלות כרוניות."

מחסן מילים: (אולם / בנוסף לכך / כדי / אף על פי כן)

(שימו לב: המשך השאלות בעמוד הבא.)

27. לפניכם **טקסט קצר**, קראו אותו וענו על השאלה שמופיעה אחריו. (4 נקודות)

אצל יונקים ימיים, כמו דולפינים וכלבי ים, השינה מתבצעת באופן שונה לחלוטין כדי למנוע סכנת חיים. הם ישנים לרוב עם מחצית מוחם בלבד, בעוד המחצית השנייה נשארת ערה ואחראית על הנשימה ועל ערנות לסכנות אפשריות.

השלימו בטבלת ההשוואה בין שינת בעלי חיים על-פי **הטקסט המרכזי** לבין שינת יונקים ימיים על-פי **הטקסט הקצר**.

טקסט קצר	טקסט מרכזי – "למה חשוב לישון?"	היבט להשוואה
דולפינים ו _____ (2).	פילים, _____ (1), דגים ודובי קוטב.	דוגמאות לבעלי חיים
ישנים עם _____ (4) בלבד, בעוד החצי השני נשאר ער.	כל מין ישן בצורה שונה, למשל ב _____ (3) השינה ובזמן השינה.	ההבדל העיקרי בדפוסי השינה

28. קראו את המשפט שלפניכם וענו על שני הסעיפים 1-2 שאחריו. (2 נקודות)
"לאחר מכן שלב השינה העמוקה שבו הגוף מתחדש." (פסקה 2).

1. השורש של הפועל **מתחדש** הוא --

2. הבניין של הפועל **מתחדש** הוא _____

29. כתבו את המספרים במילים בשני המשפטים שלפניכם. (2 נקודות)

1. בני נוער זקוקים לפחות ל- (9) _____ שעות שינה בלילה.

2. מחקרים מראים שיש בעלי חיים הישנים יותר מ (15) _____ שעות ביום.

